

Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku – komunikace č. III/26220

0. Průvodní zpráva

Dílo: Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku – komunikace č. III/26220		 Agentura regionálního rozvoje, spol. s r. o. U Jezu 525/4 460 01 Liberec www.arr-nisa.cz
Stupeň dokumentace: Realizační, VZ	Objednatel: Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace	Datum / Verze: 10/2021 DOPLNĚNÍ 6/2023
Obsah: PRŮVODNÍ ZPRÁVA		Autor: Ing. Miluše Portlová, DiS.
Část: 0.	Měř:	Číslo zakázky:

Obsah

0. Základní údaje	4
1. Cíle projektu	5
2. Soulad projektu a strategií	5
3. Vymezení řešeného území, zhodnocení biologických hodnot lokality.....	5
4. Popis a posouzení stávajícího stavu	7
5. Zdůvodnění potřeby realizace opatření	9
6. Vlivy v průběhu realizace	10
7. Návaznost na jiná opatření	10
8. Indikátory projektu.....	12

0. Základní údaje

Investor:

Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace
České mládeže 632/32, Liberec 6, 460 06
IČ: 70946078

Zodpovědná osoba: Ing. Jan Růžička, ředitel
Tel: 488 043 246, e-mail: jan.ruzicka@ksslk.cz
ID datové schránky: bdnkk7w

Projektant:

ARR – Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.
U Jezu 525/4, 460 01 Liberec
IČ: 48267210

Zodpovědná osoba: Ing. Petr Dobrovský, jednatel
Tel: +420 602 342 934, e-mail: p.dobrovsky@arr-nisa.cz
ID datové schránky: njmndgs

Řešitelský tým:

Ing. Petr Dobrovský
Ing. Miluše Portlová, DiS., tel: +420 607 115 120, e-mail: m.portlova@arr-nisa.cz

Datum zpracování:

1/2020 – 10/2021
AKTUALIZACE 8/2022
DOPLNĚNÍ 6/2023

Lokalita:

Liberecký kraj, okres Česká Lípa
• Silnice č. III/26220 Radeč – kříž. s III/26219

Stupeň dokumentace:

Dokumentace je zpracována v rozsahu:

- pro podání žádosti do Operačního programu životní prostředí dle Pravidel pro žadatele a příjemce podpory
- pro výběr zhotovitele
- pro provedení vlastní realizace

1. Cíle projektu

Hlavním cílem daného projektu je především obnovit úseky alejí, vnést do nich jejich přirozený liniový řád a v co největší míře zachovat stávající hodnotné dřeviny. Realizace záměru jednoznačně přispěje k obnovení krajinného prvku a zpomalení degradace krajiny. Obnova vegetačního prvku bude mít pozitivní vliv na zmírnění působení větrné eroze v dané lokalitě, neboť se jedná o liniový prvek zeleně nacházející se mezi rozsáhlými, intenzivně obdělávanými, zemědělskými plochami. Navrhovaná opatření vedou jednoznačně ke zlepšení stavu lokality, podpoře životaschopnosti stávající zeleně, zajištění zachování a zvýšení početnosti původních druhů.

Projekty na rekonstrukci vybraných alejí Libereckého kraje mají společný cíl, kterým je zlepšit stávající neuspokojivý stav silniční zeleně alejového charakteru podél vybraných úseků komunikací v rámci Libereckého kraje.

2. Soulad projektu a strategií

Předkládaný projektový záměr přispívá k realizaci oblasti podpory specifického cíle 1.3 Podpora přizpůsobení se změně klimatu, prevence rizika katastrof a odolnost vůči nim s přihlédnutím k ekosystémovým přístupům, konkrétně opatření 1.3.1 Podpora přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech, aktivita 1.3.1.2 Tvorba nových a obnova stávajících vegetačních prvků a struktur, včetně opatření proti vodní a větrné erozi, v rámci Operačního programu Životní prostředí. I proto jej lze považovat za konzistentní s cílem Státní politiky životního prostředí, Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR, Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky a Strategickým rámcem udržitelného rozvoje České republiky, Státní politikou životního prostředí ČR.

Projekt je dále v souladu s Konceptí ochrany přírody Libereckého kraje a navazuje na již realizované, nebo plánované rekonstrukce alejí, které jsou uskutečňovány Krajskou správou silnic Libereckého kraje v rámci celého Libereckého kraje. Investor v oblasti péče o silniční zeleň vychází z koncepčních dokumentů a současně z akutních nebo aktuálních potřeb.

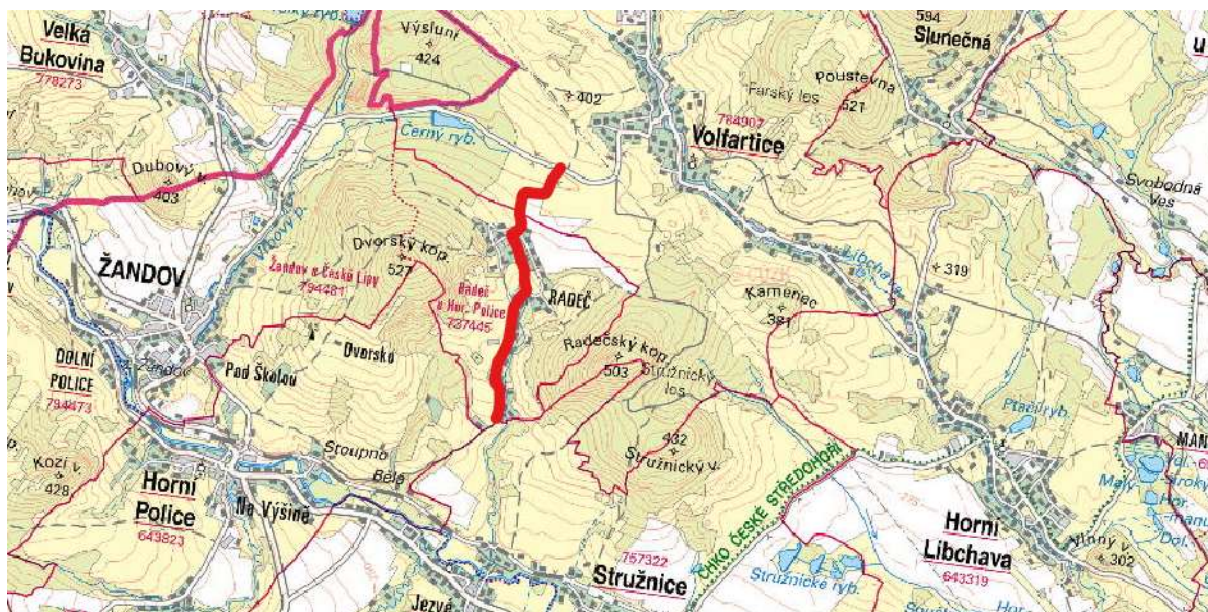
Mezi koncepční dokumenty, které byly pro danou problematiku vypracovány, patří Prvotní analýza stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje (KSS LK, 6/2019). Tato dokumentace byla zpracována z důvodu zjištění výskytu a celkového stavu alejí ve čtyřech oblastech Libereckého kraje, a to: Hodkovicko/Českokubsko, Rychnov u Jablonce/Frýdštejn a okolí, Semily/Vysoké nad Jizerou a Vyskeř, Kacanovy, Všeň a okolí. Uvedené analýze předcházela Prvotní analýza stavu silniční zeleně v oblasti Novoborska, 5/2018. Dále byl zpracován Plán péče o silniční zeleň na Frýdlantsku, 2012. Tento koncepční dokument již dlouhodobě slouží jako podklad pro péči o zeleň na Frýdlantsku. Zde byla většina záměrů realizována a nyní jsou ve fázi udržitelnosti.

3. Vymezení řešeného území, zhodnocení biologických hodnot lokality

Řešená komunikace je následující:

- Silnice č. III/26220 – Radeč – křižovatka s komunikací č. III/26219

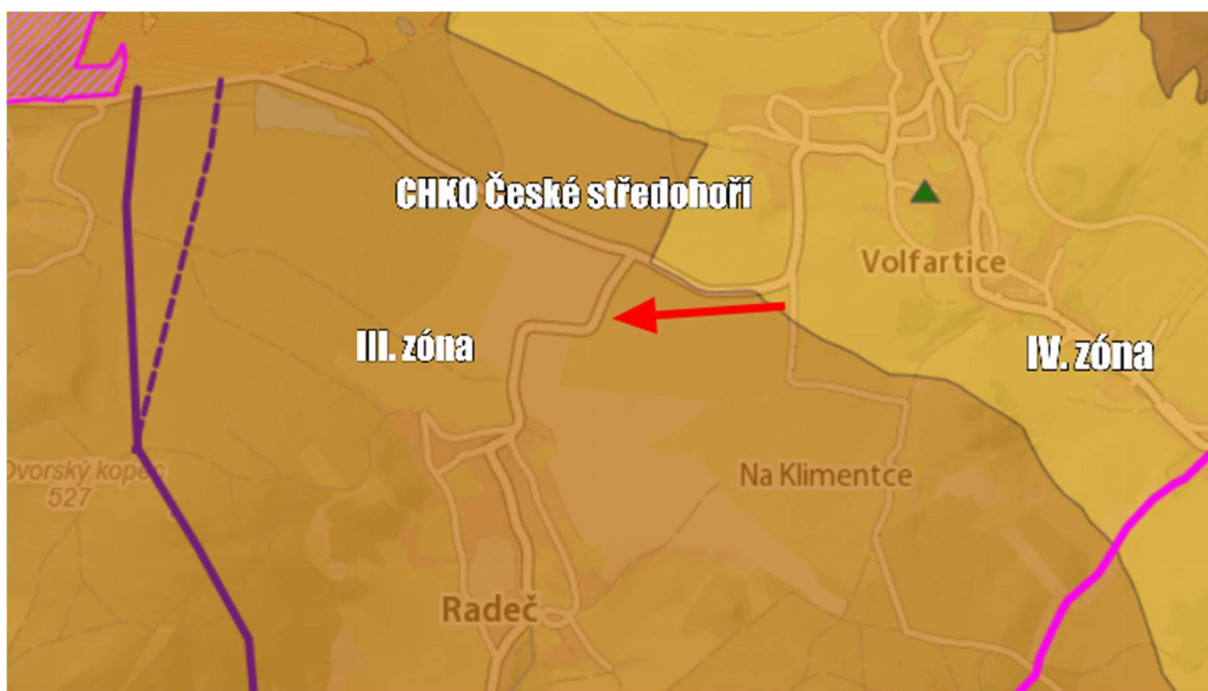
Komunikace z podstatné části prochází zastavěným územím obce Radeč, kde se nenachází doprovodná zeleň s charakterem aleje či stromořadí. Hodnotná alej se nachází v severní části komunikace u napojení na komunikaci č. III/26219. Detailní zakres je uveden v mapových přílohách projektu. Alejový úsek má délku 0,6 km a nachází se v nadmořské výšce 360 m n.m.

Vymezení řešené komunikace. Detailně je zakresleno v přílohách projektu. Měřítko 1:50 000.

Projektové řešení se dotýká především pozemků ve vlastnictví investora. Soupis všech dotčených pozemků je součástí samostatné přílohy.

Řešená komunikace je součástí velkoplošného zvláště chráněného území, konkrétně CHKO České středohoří, III. zóny. Záměr se nedotýká prvků územního systému ekologické stability, stromy podél komunikace nejsou významným krajinným prvkem, ani se nejedná o památné stromy. Výskyt zjištěných druhů živočichů je součástí výčtu samostatného biologického posouzení (viz příloha).

Vymezení ochranných zón CHKO České středohoří (zdroj: <http://geoportal.kraj-lbc.cz/ochranaprirody>)

Projekt není v kolizi s ostatními zájmy chráněnými dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny.

4. Popis a posouzení stávajícího stavu

Řešená komunikace vede od křižovatky s komunikací č. III/26219 do obce Radeč. Jedná se o komunikaci třetí třídy o celkové délce 3,4 km. Komunikace se nachází v nadmořské výšce 300 – 350 m.

V zastavěném území obce se nenachází doprovodná zeleň alejového charakteru, vyskytuje se pouze roztroušená zeleň, často ve formě živých plotů či menších solitérních jedinců. V obci není dostatečný prostor na silniční zeleň, pozemky soukromých vlastníků často těsně hraničí s tělesem komunikace, vede zde velké množství inženýrských sítí a jiná omezení. Zeleň zde proto není řešena, včetně návrhů výsadeb.

Projektové řešení je zaměřeno na porost alejového charakteru nacházející se v severní části komunikace, v relativně krátkém úseku o délce 0,6 km. Alej se nachází v extravilánu obce Radeč, mezi zemědělsky obdělávanými pozemky a pastvinami. Alej zde tvoří převážně topoly kanadské (*Populus x canadensis*), místy se vyskytuje topol osika (*Populus tremula*), bříza bělokorá (*Betula pendula*), dub letní (*Quercus robur*) a jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*). Alej dále doplňuje hustý zapojený porost, kterému dominuje líska obecná (*Corylus avellana*) a vrba jíva (*Salix caprea*).

Kostru aleje tvoří již zmíněné topoly kanadské. Jedná se o stromy ve fázi dospělosti a stagnace růstu. V korunách se často vyskytuje mírné prosychání, místy suché větve vyššího řádu, často pak suché pahýly a ulámané větve. Minimálně se pak vyskytují dutiny či jiné rozsáhlé defekty. Jedná o krátkověké dřeviny, jejich stav však je dobrý, nevyskytují se jedinci v havarijním stavu. Ostatní dřeviny, které jsou součástí aleje jsou často vitální jedinci ve fázi dynamického růstu (především duby), často si však konkurují, proto jsou tvarově deformované, mají vykloněné kmínky apod.

Součástí aleje jsou i skupiny zapojeného porostu tvořené nálety stromů a keřů. Jedná se o relativně široké husté pásy, které jsou neprostupné a neprůhledné. Porost místy výrazně zasahuje do průjezdného profilu komunikace. Převážně se jedná o neudržované křoviny, které podrůstají alejové stromy a vytváří tak zelený tunel.

Jedná se o krátký, ale hodnotný alejový úsek, tvořenými vzrostlými dospělými jedinci topolů kanadských. Přesto, že se jedná o krátkověké dřeviny, jejich současný stav je relativně dobrý a lze jejich životaschopnost a provozní bezpečnost zajistit provedením odborného zásahu. Na místě se nabízí řešit obnovu aleje doplněním nové výsadby do stávajících proluk, současně s odstraněním části zapojeného porostu. Doplnění aleje nebude v krajině působit rušivě, zároveň dojde k vytvoření budoucí kostry aleje založené dlouhověkými dřevinami. Dojde tak k zachování krajinnotvorného prvku do budoucna. K výsadbě se nabízejí duby letní, na lokalitě prosperující (na místě se dubům velmi daří, na místě netrpí chorobami, škůdci apod.).

Stromy a zapojené porosty rostoucí podél komunikace byly inventarizovány, zakresleny do mapových podkladů, došlo k určení jejich detailních dendrometrických parametrů a bylo provedeno odborné posouzení jejich stavu. **Jednotlivé vlastnosti jsou uvedeny v inventarizačních tabulkách, stávající stav je patrný i z přiložené fotodokumentace.** Jedná se tak o dostatečně přesné zhodnocení stávajícího stavu dřevin na lokalitě.

Celkovou hodnotu stability lze charakterizovat stupněm 3.

Stupeň	Popis
1	Plochy se stromy bez zásadních staticky významných defektů
2	Plochy se stromy s defekty řešitelnými běžným péstebním zásahem
3	<i>Plochy se stromy s patrným výskytem defektů, které je nutné řešit speciálními stabilizačními zásahy (například stabilizační řezy, vazby).</i>
4	Plochy se stromy s patrným výskytem selhání. Omezená možnost stabilizace péstebními zásahy.

5	Plochy s havarijním stavem stromů. Významný podíl výskytu rozpadajících se stromů bez možnosti stabilizace.
---	---

Hodnota cíle pádu charakterizuje intenzitu provozu osob a automobilů - stupeň 3

Stupeň	Parametr		
	Frekvence provozu	Typ komunikace	Hodnota majetku
1	konstantní provoz osob >35 za hodinu	dálnice, silnice I. třídy a hlavní ulice v zastavěném území	riziko vzniku škod na nemovitostech převyšující 2.000.000 Kč
2	provoz osob mezi 10 a 35 za hodinu, hřbitovy	silnice II. třídy a frekventované ulice v zastavěném území, parkoviště	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 500.000 a 2.000.000 Kč
3	<i>provoz osob mezi 1 a 10 za hodinu</i>	<i>méně frekventované silnice nebo silnice s horší viditelností</i>	<i>riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 80.000 a 500.000 Kč</i>
4	provoz osob do 1 za den	méně frekventované silnice s dobrou viditelností	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 5.000 a 80.000 Kč
5	provoz osob v řádu 1 za den	silnice bez obecného přístupu (firemní, soukromé), zemědělské cesty	riziko vzniku škod na nemovitostech mezi 400 a 5.000 Kč
6	provoz osob v řádu 1 za týden	žádný provoz automobilů	riziko vzniku škod na nemovitostech pod 400 Kč

Sklonitost terénu 1

Sklonitost terénu je jedním z faktorů, určujících finanční náročnost provedení některých péstebních zásahů. Určuje se jako parametr převážně charakterizující základní plochu. V řešených plochách se jedná o kategorii 1.

Stupnice:

1. *rovina – sklon do 1:5,*
2. *mírný svah – sklon 1:5 až 1:2,*
3. *svah – sklon 1:2 až 1:1.*

5. Zdůvodnění potřeby realizace opatření

Odůvodnění potřeby opatření vychází z provedené podrobné inventarizace, která na vymezeném úseku komunikace v rámci řešení projektu proběhla. Na základě takto získaných dat byla definována potřeba a naléhavost případného zásahu a následně stanoven i způsob a rozsah ošetření.

Jak již bylo popsáno v předcházející kapitole, v rámci aleje se jedná převážně o krátkověké dřeviny. Potřeba realizace je tedy nezbytná. Odborným ořezem dojde k prodloužení životaschopnosti těchto stromů, novou výsadbou dlouhověkých dřevin pak dojde k doplnění aleje. Bude tak založena nová kostra tohoto krajinného prvku do budoucna.

Celkem inventarizováno:

67 ks stromů a 24 skupin zapojeného porostu

Opatření:

- **SO1 KÁCENÍ** **13 ks stromů**
- **SO2 OŠETŘENÍ** **54 ks stromů**
 - Řez zdravotní
 - Řez bezpečnostní
 - Řez zdravotní ovocných stromů
 - Odstranění výmladků
 - Redukční řezy lokální
 - Redukce obvodová
 - Řez výchovný
- **SO3 VÝSADBA** **15 ks nových stromů (dub letní)**
- **SO4 ODSTRANĚNÍ NÁLETU** **20 skupin**
- **SO5 POVÝSADBOVÁ PÉČE** **3 roky po výsadbě** zajišťuje zhotovitel, 5 let od převzetí v rámci udržitelnosti projektu zajišťuje investor

Cílem navržených opatření je dlouhodobé udržení aleje a zlepšení její kvality. Lze jednoznačně očekávat přínos pro zvýšení ekologické stability a biodiverzity v rámci dotčené lokality a tím i v jejím bezprostředním okolí. Ošetřené stromy budou mít předpoklad pro dlouhodobou perspektivu. Cílovým stavem na lokalitě je dobrý stav zeleně s dlouhodobou perspektivou.

Vzhledem k tomu, že převážnou část stávající aleje tvoří dospělí jedinci, bylo prioritou záměru ponechání maximálního počtu dřevin na místě s provedením potřebných opatření (zdravotní řezy, obvodové redukce apod.). Současně byla zohledněna skutečnost, že se nejedná o dlouhověké dřeviny, a že je tedy třeba alespoň doplnit část aleje formou nové výsadby. Celkově tak dojde ke zlepšení podmínek pro biodiverzitu v předmětném úseku a okolí,lepší se i estetická hodnota daného úseku, alej bude částečně prosvětlena. Realizací projektu nedojde k nevratnému negativnímu ovlivnění nebo zásahu do biotopů zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů.

Opatření směřuje jednoznačně k pozitivní změně (zlepšení) stavu na řešeném úseku. Projekt má charakter obnovného managementu.

6. Vlivy v průběhu realizace

V průběhu realizace nelze očekávat žádné významné negativní vlivy nebo dopady na přírodní prostředí řešené lokality. Klíčové je pouze směřování vlastní realizace opatření do období, které je v souladu se standardy AOPK.

Opatření budou provedena odbornou zahradnickou/arboristickou firmou s požadavkem na vysokou kvalitu provedení. Nezbytností je provádění prací v souladu se schválenými Standardy AOPK.

Veškeré zásahy budou prováděny v souladu s podmínkami vydaných stanovisek a rozhodnutí příslušných správních orgánů:

- Během realizace stavby nesmí dojít ke znečištění povrchových a podzemních vod látkami závadnými vodám.
- Agentura doporučuje nekácet strom č. 29 (vrba), ale provést její odborné ošetření. Jedná se jedince s velkým obvodem, řadou hnízdních dutin, prasklin a mrtvého dřeva s možným výskytem významných druhů bezobratlých a letounů. V případě kácení je nutné provést detailní zoologický průzkum, zda se v dutinách nevyskytují zvláště chráněné druhy. V případě jejich potvrzení je nutné požádat o výjimku dle § 56 zákona. Veškeré zásahy na všech stromech je nutné provádět mimo vegetační sezonu a hnízdní období (tj. 1. 10. - 31.3.).
- Veškeré zásahy na všech stromech je nutné provádět mimo vegetační sezonu a hnízdní období (tj. 1. 10. - 31.3.).

-Pokácení dřevin je možné v období vegetačního klidu, tj. od 1.10. – 31.3.

Realizací projektu nedojde k nevratnému negativnímu ovlivnění nebo zásahu do biotopů zvláště chráněných nebo ohrožených druhů rostlin a živočichů. Navržená opatření směřují jednoznačně k pozitivní změně (zlepšení) stavu na řešeném úseku. Projekt má charakter obnovného managementu.

7. Návaznost na jiná opatření

Cílem investora je postupná obnova a péče o aleje v Libereckém kraji. Po mnoha ošetřených alejích na Frýdlantsku, vycházející z koncepčního dokumentu **Plán péče o silniční zeleň na Frýdlantsku, 2012**, byla iniciativa obnovy alejí přesunuta na oblast Novoborska. Péče o silniční vegetaci, respektive aleje dané oblasti, vyplývá z koncepčního dokumentu – **Prvotní analýza stavu silniční zeleně v oblasti Novoborska z 5/2018**. Na tento dokument plynne navazuje **Prvotní analýza stavu silniční zeleně ve vybraných oblastech Libereckého kraje (KSS LK, 6/2019)**. Tato dokumentace byla zpracována z důvodu zjištění výskytu a celkového stavu alejí pro čtyři oblasti Libereckého kraje, kterými jsou: Hodkovicko/Českodubsko, Rychnov u Jablonce/Frýdštejn a okolí, Semily/Vysoké nad Jizerou a Vyskeř, Kacanovy, Všeň a okolí.

Výše uvedené koncepční dokumenty jsou součástí komplexního systému péče o silniční zeleň v rámci Libereckého kraje, kterou provádí Krajská správa silnic Libereckého kraje, příspěvková organizace. Jedná se již o třetí analýzu stavu silniční zeleně, na kterou vždy navazují konkrétní projektové dokumentace a následná realizace záměrů. Tento projekt navazuje na investorem (nebo jeho zřizovatelem – Libereckým krajem) již realizované projekty v minulých letech.

Z prostředků Operačního programu životní prostředí byly realizovány následující projekty, zaměřené na posílení a obnovu vegetačních prvků v krajině:

- 29. výzva
Rekonstrukce vybraných alejí na Frýdlantsku – III/03511, II/291
CZ.05.4.27/0.0/0.0/16_029/0002518
- 32. výzva
Silniční zeleň Frýdlantsko III/2909 a III/2919
CZ.05.4.27/0.0/0.0/16_032/0002775

- 59. výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2907 - I. etapa, č. III/2917
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006071
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2915
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006069
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2918, III/29110
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006058
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. II/291
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006070
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/2911
CZ.05.4.27/0.0/0.0/17_059/0006038
- 93. výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku – komunikace č. III/03512 a III/0352
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_093/0008035
- 108. Výzva
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/0352 II. část a komunikace č. III/2904
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008834
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/0353
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008821
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/2901
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008822
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/29015 I. část
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008823
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/29110 II. část
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008824
Rekonstrukce silniční zeleně na Frýdlantsku - komunikace č. III/2914 a III/2903
CZ.05.4.27/0.0/0.0/18_108/0008838
- 131. Výzva
Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku komunikace č. II/262 a III/26847
hash kod: WycqWP
Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/2628 a III/26210
hash kod: WygwaP
Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/2626
hash kod: WygvgP
Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/26212
hash kod: WyhaCP
Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/26215
hash kod: WyhbEP
Rekonstrukce vybraných alejí na Novoborsku - komunikace č. III/27011
hash kod: WyhcSP
- 140. Výzva
Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje - komunikace č. III/2789
reg.č. CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_140/0013069
Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje - komunikace č. III/27915
reg.č. CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_140/0013070
Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje - komunikace č. III/27920
reg.č. CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_140/0013071
Rekonstrukce vybraných alejí Libereckého kraje - komunikace č. III/27924
reg.č. CZ.05.4.27/0.0/0.0/20_140/0013072

8. Indikátory projektu

Pro potřeby programu životní prostředí jsou stanoveny následující indikátory projektu dle podmínek dotačního programu:

- **RCO 26 – Zelená infrastruktura vybudovaná nebo modernizovaná v souvislosti s přizpůsobováním se změnám klimatu (ha)**

Plocha ovlivněná stromy (uvažováno v průměru 7 m šíře linie odpovídající střednímu průměru korun) – **0,405 ha**

Indikátory aktivující úhradu:

➤ 07_1 – Množství ošetřených keřů v zápoji	0 m2
➤ 07_4 – Počet vysazených stromů mimo sídlo	15 ks
➤ 07_6 - Počet ošetřených stromů	54 ks